

De stemming van 1 april 2012

Politiek gezien was het een bijzondere week. De gebeurtenissen woensdag rondom de besprekingen in het Catshuis gaven een enorme deining in de media, zonder dat het voor de burgers duidelijk werd waar het inhoudelijk precies om ging. En de volgende dag leek de situatie weer te zijn als voor die woensdag; geen inhoudelijke mededelingen. Uit de peiling van deze week blijkt dat de kiezers een en ander op een rustiger manier hebben ondergaan dan de media en menig politicus. Er zijn geen verschuivingen in zetels tussen de partijen.

De situatie van woensdag en de informatie die vervolgens in de publiciteit kwam over de mogelijke bezuinigingsplannen schiep wel de mogelijkheid om vragen te stellen over de eventuele bezuinigingsplannen. Onder de tabel treft u de resultaten daarvan aan. Uit die resultaten blijkt dat de kans groot is dat als er definitieve resultaten zijn na het Catshuisberaad dat dan de kiezers wel heftig zullen reageren.

Peiling van politieke voorkeur Tweede Kamer

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2010	27-3-2011	25-3-2012	1-4-2012	Versch. vorige week	Versch. 2e Kamer
VVD	31	32	31	31		
PVV	24	26	21	21		-3
CDA	21	17	13	13		-8
VVD+PVV+CDA	76	75	65	65		-11
PvdA	30	25	21	21		-9
SP	15	18	30	30		15
D66	10	13	15	15		5
Groen Links	10	8	6	6		-4
ChristenUnie	5	5	6	6		1
SGP	2	2	3	3		1
Partij voor de Dieren	2	2	3	3		1
50Plus	0	2	1	1		1
Totaal	150	150	150	150		

Naar aanleiding van de gebeurtenissen van woensdag en donderdag is de vraag gesteld of men liever had gehad dat Wilders zich definitief teruggetrokken had van de onderhandelingen. Dan blijkt dat een kleine meerderheid van de Nederlanders dat had gewild. Onder PVV-kiezers is dat 25% en onder CDA-kiezers 38%.

Had u dat een goede ontwikkeling gevonden als de PVV de onderhandelingen had beëindigd en de steun aan de regering had ingetrokken?

<i>verticaal geperceenteerd naar</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Ja	51%	25%	5%	38%	66%	87%	81%	86%
Nee	43%	67%	93%	55%	29%	6%	11%	12%
Weet niet	6%	8%	2%	7%	5%	6%	8%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Rondom de bezuinigingen hebben we allereerst een aantal vragen gesteld. De resultaten spreken voor zichzelf.

<i>Percentage "eens":</i>	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Het is noodzakelijk dat in 2013 het begrotingstekort daalt naar onder de 3%.	51%	57%	65%	66%	49%	29%	27%	39%
Als wij van andere landen begrotingsdiscipline eisen dan moeten we die zelf ook hebben	87%	83%	96%	93%	87%	77%	68%	88%
Dat we zo'n groot tekort dreigen te krijgen komt vooral doordat we als consumenten teveel hebben geconsumeerd	20%	8%	26%	30%	16%	18%	10%	18%
Het is de vorige regering van CDA-PvdA-ChristenUnie te verwijten dat zij belangrijke hervormingen niet hebben doorgevoerd	55%	81%	81%	56%	64%	26%	38%	60%
Het is vooral de schuld van de huidige regering dat het zover is gekomen.	33%	18%	3%	19%	34%	69%	50%	45%
Als we in 2008-2009 niet zoveel geld hadden moeten besteden aan de hulp voor de banken dan zouden we nu niet zoveel moeten bezuinigen	60%	77%	49%	56%	51%	50%	82%	53%
Als we niet zoveel geld hadden geleend voor de hulp aan Griekenland en de euro dan zouden we nu niet zoveel moeten bezuinigen	56%	91%	45%	47%	38%	49%	71%	30%

- zie volgende pagina

In het licht van de gesprekken in het Catshuis en de zekerheid dat de bezuinigingsplannen in ieder geval minstens 9 miljard euro zullen bedragen zijn aan de ondervraagden diverse bezuinigingsplannen voorgelegd. Per bezuinigingsvoorstel kon de ondervraagden aangeven of ze het "absoluut niet wilden", "liever niet, maar als het niet anders kon" of "ervoor waren". Hieronder het -gesorteerde- overzicht van de mensen die deze bezuiniging absoluut niet wilden. Daaronder staat hetzelfde overzicht maar dan met de top-10 per partij.

Wil het absoluut niet.

Percentage absoluut niet	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLns
Korten op het onderwijs met 1 miljard	77%	53%	64%	67%	96%	92%	92%	94%
Verhogen van het eigen risico in de gezondheidszorg met 25%.	72%	87%	53%	64%	62%	80%	96%	72%
Verhogen van de accijns op benzine	63%	85%	78%	72%	59%	45%	59%	34%
Verhogen van het lage BTW-tarief van 6% naar 19%	63%	66%	62%	57%	60%	60%	72%	65%
Verhogen van het hoge BTW tarief van 19% naar 21%	51%	69%	46%	45%	38%	49%	63%	29%
Versoepelen van het ontslagrecht	36%	43%	18%	27%	18%	41%	66%	23%
Bevriezen van alle uitkeringen	35%	28%	19%	15%	33%	52%	68%	55%
Verkorten van de maximale uitkeringsduur van de WW van 38 maanden naar 12 maanden	34%	35%	12%	22%	24%	38%	68%	36%
Via een loonwet het bevriezen van alle salarissen in het bedrijfsleven	33%	33%	39%	19%	42%	30%	42%	37%
Verlagen van de uitkeringshoogte van de WW van 75% naar 70%	33%	41%	12%	32%	21%	33%	60%	43%
Verlagen kinderbijslag	33%	24%	17%	41%	29%	37%	46%	34%
Verhogen van de hoogste belastingschijf naar 60%	26%	29%	54%	24%	25%	8%	11%	13%
Korting van 1 miljard op de ontwikkelingssamenwerking	23%	0%	1%	19%	34%	47%	35%	53%
Het bevriezen van het salaris van alle ambtenaren en semi-ambtenaren (zoals in zorg en welzijn)	22%	14%	17%	16%	12%	28%	37%	39%
200 miljoen bezuinigen op cultuur	21%	4%	10%	17%	24%	30%	35%	61%
Verhogen van de pensioenleeftijd van 65 naar 66 jaar in 2013	20%	35%	12%	3%	5%	20%	44%	11%
Beperking van de renteaftrek van de belastingen bij aflossingsvrije hypotheek	18%	28%	27%	13%	11%	12%	18%	7%
Verhogen van de accijns op alcohol	17%	29%	15%	17%	12%	12%	18%	10%
Verhogen van de accijns op sigaretten	16%	27%	11%	26%	10%	13%	19%	2%
Verhogen van de vennootschapsbelasting met 3 procent punten	16%	18%	28%	31%	13%	7%	3%	6%
Niet aanschaffen van de JSF	12%	10%	15%	19%	7%	11%	11%	8%
200 miljoen bezuinigen op de omroep	12%	3%	4%	13%	18%	19%	12%	19%
Verlagen van het salaris van politici met 5%	9%	4%	8%	13%	13%	6%	3%	16%

Rangorde	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLns
Korten op het onderwijs met 1 miljard	1	5	2	2	1	1	2	1
Verhogen van het eigen risico in de gezondheidszorg met 25%.	2	1	5	3	2	2	1	2
Verhogen van de accijns op benzine	3	2	1	1	4	7	9	
Verhogen van het lage BTW-tarief van 6% naar 19%	4	4	3	4	3	3	3	3
Verhogen van het hoge BTW tarief van 19% naar 21%	5	3	6	5	6	5	7	
Versoepelen van het ontslagrecht	6	6		9		8	6	
Bevriezen van alle uitkeringen	7		10		8	4	4	5
Verkorten van de maximale uitkeringsduur van de WW van 38 maanden naar 12 maanden	8	8				9	5	10
Via een loonwet het bevriezen van alle salarissen in het bedrijfsleven	9	10	7		5			9
Verlagen van de uitkeringshoogte van de WW van 75% naar 70%	10	7		7			8	7
Verlagen kinderbijslag	11			6	9	10	10	
Verhogen van de hoogste belastingschijf naar 60%	12		4		10			
Korting van 1 miljard op de ontwikkelingssamenwerking	13				7	6		6
Het bevriezen van het salaris van alle ambtenaren en semi-ambtenaren (zoals in zorg en welzijn)	14							8
200 miljoen bezuinigen op cultuur	15							4
Verhogen van de pensioenleeftijd van 65 naar 66 jaar in 2013	16	9						
Beperking van de renteaftrek van de belastingen bij aflossingsvrije hypotheek	17		9					
Verhogen van de accijns op sigaretten	19			10				
Verhogen van de vennootschapsbelasting met 3 procent punten	20		8	8				

Er is een hele serie bezuinigingsvoorstellen waar de kiezers van VVD, PVV en CDA hetzelfde over denken. Maar een aantal waar de verschillen groot zijn, zoals "verhogen van het eigen risico van de gezondheidszorg", "versoepelen van het ontslagrecht", ingrepen in de WW en verhogen van de pensioengerechtigde leeftijd van 65 naar 66 jaar in 2013. Daar denken de PVV toch duidelijk anders over dan die van de andere twee partijen.

We zien ook dat er een aantal bezuinigingsvoorstellen zijn, waar het percentage van "absoluut niet" bij alle drie partijen lager is dan 30%. Dat betreft o.a. "bezuinigen van 1 miljard op de ontwikkelingshulp", "beperking van de renteaftrek van de belastingen bij aflossingsvrije hypotheek", "niet aanschaffen van de JSF" en verdere bezuinigingen op cultuur en omroep. Ook de verhoging van accijns op sigaretten en alcohol valt daaronder (niet die van benzine)!

- zie volgende pagina

Ten slotte is aan de kiezers een totaalpakket voorgelegd. Een mogelijk pakket waarin de mogelijke uitkomsten van de onderhandelingen in staan.

Stel dat het uiteindelijke bezuinigingsbedrag 10 miljard is. En dat het in ieder geval de volgende onderdelen bevat: afbouw aftrek hypotheekrente voor aflossingsvrije hypotheek, uitkeringen en salarissen bevroren, BTW naar 21%, ontwikkelingshulp 1 miljard minder, verhoging eigen risico gezondheidszorg met 25%. Wat is dan uw reactie?

verticaal gepercentreerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Absoluut niet	47%	43%	29%	30%	49%	68%	78%	57%
Als het echt moet, dan moet het maar	38%	47%	49%	36%	46%	25%	18%	40%
Ik ben er voor	12%	9%	21%	26%	6%	4%	2%	3%
Weet niet	2%	1%	0%	8%	0%	3%	2%	0%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Uit deze tabel valt op te maken dat bij dit pakket bij de kiezers van CDA en VVD rond de 30% het absoluut niet wil en bij de PVV ruim 40%. De verschillen in beantwoording tussen de PVV- en D66 kiezers bij deze vraag is klein, hetgeen niet vaak gebeurt bij dit soort vragen in het onderzoek.

Wat vindt u wat de partij van uw keuze moet doen als de regeringspartijen echt met dit voorstel komen.

verticaal gepercentreerd naar	Allen	Stemgedrag Tweede Kamer 2010						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Voor stemmen	39%	42%	74%	60%	28%	9%	7%	10%
Tegen stemmen	53%	49%	22%	25%	66%	89%	90%	76%
Weet niet	8%	9%	4%	14%	6%	2%	3%	14%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Uit deze tabel blijkt duidelijk de moeilijke positie van de PVV. 49% van de kiezers van die partij geven aan dat ze vinden dat de PVV tegen moet stemmen als er een plan naar buiten komt, zoals hierboven geschetst. Bij VVD- en CDA- kiezers is dat percentage duidelijk kleiner.

Wat de echte uitkomst is van het Catshuisberaad en hoe de kiezers dan reageren zal de (nabije) toekomst uitwijzen. Maar de bovenstaande tabel geeft wel aan dat de electorale reactie dan nogal heftig kan zijn. Bij het CDA het minst, omdat de CDA-kiezers van 2010 die nu aangeven dat het CDA tegen zou moeten stemmen nu al voor het overgrote deel aangeven een andere partij te kiezen dan het CDA. Het meest bij de PVV. Van de groep van 49% die nu zegt dat de PVV "tegen" moet stemmen geeft op dit moment ruim de helft aan PVV te zullen kiezen als het nu verkiezingen zouden zijn. Overall loopt de PVV in eerste instantie een risico van 4 tot 8 zetels in de peilingen als de uitkomst van het Catshuis beraad te weinig aansluit met de mening van de PVV-kiezers.